

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	Всі
Спеціальність	Всі спеціальності
Освітня програма	Всі освітні програми
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна(денна)/заочна
Рік підготовки, семестр	3 курс, осінній або весняний семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити ЄКТС / 60 годин <i>Денна форма навчання: лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 24 год.</i> <i>Заочна форма навчання: лекції – 6 год., практичні заняття – 4 год., самостійна робота – 50 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік Денна форма навчання - модульна контрольна робота. Заочна форма навчання – домашня контрольна робота.
Розклад занять	1 лекція 1 раз на два тижні/ 1 семінар 1 раз на два тижні http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	<u>Лектор / Практичні / Семінарські:</u> кандидат юридичних наук, старший викладач Дубняк Марія Вікторівна e-mail: mvinfo@ukr.net

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Інформаційне право» є обов'язковою дисципліною з циклу загальної підготовки, яка формує у здобувачів вищої освіти знання і навички про: інформаційну сферу та її складові елементи, розуміння інформації, як об'єкта суспільних відносин, дослідження діяльності суб'єктів інформаційної інфраструктури, систему принципів, інститутів та понять інформаційного права, основні законодавчі положення для регулювання інформаційних відносин. Здобувачі зможуть навчи

Метою навчальної дисципліни «Інформаційне право» є формування у студентів теоретичних та практичних навичок пов'язаних із застосуванням інформаційного законодавства.

Завдання навчальної дисципліни спрямовані на формування у студентів компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК), відповідно до стандарту вищої освіти бакалаврського рівня вищої освіти

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Попередні дисципліни: достатньо знань з шкільної програми з правознавства

Наступні дисципліни: інформаційні ресурси, інформаційна безпека, право в галузі реклами і PR, медіа право.

3. Зміст навчальної дисципліни

1. Роль інформації, техніки і технологій у розвитку суспільства. Інформаційне суспільство. Інформаційна грамотність та культура.

Поняття та властивості інформації. Технології, які змінили способи створення та розповсюдження інформації. Інформаційні революції.

Інформаційне, постіндустріальне, цифрове, мережеве, суспільство та суспільство знань. Поняття інформаційної грамотності та інформаційних компетентностей. Генеза становлення концепції інформаційної культури. Концепція “навчання впродовж життя” та здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

2. Інформаційне право, інформаційна сфера, інформаційна інфраструктура.

Інформація як об'єкт суспільних відносин. Інформаційна сфера та інформаційний процес. Інформаційна інфраструктура та її склад. Суб'єкти інформаційної інфраструктури, що забезпечують оборот інформації.

3. Основні законодавчі положення регулювання інформаційних відносин.

Конституційно-правове та цивільно-правове регулювання в інформаційній сфері.

Закон України «Про інформацію», структура, загальні положення. Законодавчо визначені види інформації. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію.

4. Правові бази даних, як джерело інформації та засоби забезпечення законної реалізації прав і свобод.

База даних “Законодавство України”, Єдиний Урядовий портал, Веб-портал органів судової влади, бази даних наукової інформації, веб-сайти органів місцевого самоврядування.

5. ІКТ-технології для пошуку, збору, аналізу інформації.

Порядок доступу до інформації. Законодавство про звернення громадян. Електронні петиції.

6. Правові режими даних.

Поняття правового режиму. Відкриті дані. Великі дані. Індустріальні дані. Персональні дані. Економіка даних.

7. Правовий режим публічної інформації

Загальні положення про публічну інформацію. Порядок доступу до інформації. Суб'єкти правовідносин у сфері доступу до публічної інформації. Реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом.

8. Практика ЄСПЛ щодо захисту свободи слова при використанні Інтернет-технологій

Міжнародно-правові гарантії свободи слова. Критерії наявності чи відсутності порушення прав на свободу слова. Рішення ЄСПЛ щодо дотримання свободи слова в мережі Інтернет.

9. Захист прав у разі поширення недостовірної інформації

Конституційне право на свободу думки і слова та конституційні гарантії невтручання в особисте і сімейне життя. Склад інформаційного правопорушення. Загальний та спеціальний спосіб захисту. Факти і докази, які можуть підтверджувати поширення недостовірної інформації.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Фігель, Ю.О. Інформаційне право : навчальний посібник / Ю.О. Фігель ; Центральна спілка споживчих товариств України, Львівський торговельно-економічний університет. - Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. - 261 с. *Шифр у бібліотеці ім. Г.І. Денисенка (бібліотека Університету) 347.77 Ф49.*

2. Кушакова-Костицька Н.В. Право на інформацію в інформаційну епоху. Порівняльне дослідження : Монографія / Н.В. Кушакова-Костицька. - Київ : Логос, 2018. - 270 с. *Шифр у бібліотеці ім. Г.І. Денисенка (бібліотека Університету) 34:004 К96*

3. Кресіна І.О. Правовий вимір державної інформаційної політики України в умовах глобальних викликів : монографія / І.О. Кресіна [та 8 інших] ; за редакцією І.О. Кресіної ; Національна академія наук України, Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. - Київ : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2018. - 281 сторінка. *Шифр у бібліотеці ім. Г.І. Денисенка (бібліотека Університету) 34:004(477)"20"*

Додаткова література:

1. Баранов О. А. Правове забезпечення інформаційної сфери: теорія, методологія і практика : монографія / О. А. Баранов. – Київ : Едельвейс, 2014. – 497 с.

2. Баранов О.А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи / О.А. Баранов. – К. : Видавничий дім "СофтПрес", 2005. – 316 с.

3. Баранов А. А. Информационная инфраструктура: проблемы регулирования деятельности / А. А. Баранов. – К. : ТОВ «Видавничий дім Дмитра Бураго», 2012. – 352 с.

Усі монографії розміщені у вільному доступі за адресою: <https://baa129.wixsite.com/baranov/books>

4. Агеєнко Т. М.. Правове регулювання інформаційних відносин у книговидавничій сфері в Україні : дисертація на здобуття к.ю.н : спец.. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : захищена 2021-

09-27; . Заклад вищої освіти «Міжнародний університет бізнесу і права». – Херсон. — 2021 - 236 с. 0421U103505.

5. Волкова А.О. Адміністративно-правова відповідальність за порушення в інформаційній сфері : дисертація на здобуття к.ю.н. : спец.. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : захищена 2020-12-05; . Донецький юридичний інститут МВС України. – Кривий Ріг. — 2020 — 197 с. 0420U102240.

6. Горішня М. Л. Правове регулювання архівної діяльності в умовах цифровізації інформаційного простору : дисертація на здобуття к.ю.н. : спец.. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : захищена 2021-02-22; . Університет митної справи та фінансів. – Дніпро. —2021 — 159 с. 0421U100339.

7. Кадникова Г.В. Правовий режим доступу до публічної інформації: адміністративно-правовий аспект : дисертація на здобуття к.ю.н. : спец.. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : захищена 2019-06-04; . Запорізький національний університет. – Запоріжжя. — 2019 — 268 с. 0419U002954.

8. Коренюк О.О. Адміністративно-правовий режим інформації з обмеженим доступом : дисертація на здобуття к.ю.н. : спец.. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : захищена 2019-10-08; . Київський національний торговельно-економічний університет. – Київ. — 2019 — 201 с. 0419U004639.

9. Танчинець М.М. Нормативно-правове регулювання інформаційної діяльності органів публічної влади України : дисертація на здобуття к.ю.н. : спец.. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : захищена 2017-01-27; . ДВНЗ "Ужгородський національний університет". Ужгород. — 2017 — 226 С. 0417U000311

10. Ткачук Тарас Юрійович. Правове забезпечення інформаційної безпеки в умовах євроінтеграції України : дисертація на здобуття д.ю.н. : спец.. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : захищена 2019-03-01; . Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України. – Київ. — 2019 — 487 с. 0519U000217.

Усі дисертації розміщені у вільному доступі в Національному репозитарії академічних текстів <https://nrat.ukrintei.ua/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опанування дисципліни здійснюється на засадах проблемного методу навчання, тобто шляхом виявлення проблемних питань і вирішення їх на основі інтерактивної дискусії. Для підвищення рівня з'ясування змісту дисципліни інформація надається також через зоровий канал сприйняття за допомогою презентацій.

Під час опанування дисципліни застосовуються різноманітні форми оцінювання результатів навчання, зокрема: виступи з усними доповідями, виступи з презентаціями, звіт за результатом аналізу чи узагальнення аналітичних матеріалів, написання есе, презентація порівняльно-правове дослідження, дискусія, моделювання проблемних та практичних ситуацій і пошук вірних рішень, аналіз юридичних документів, судової практики, демонстрація роботи з інформаційними ресурсами, виконання завдань, пов'язаних із пошуком і збереженням інформації з бази даних у належному вигляді, підготування проектів документів (заяв, скарг), узагальнювальних таблиць та схем, усне опитування, тестування, модульна контрольна робота.

Всі ці форми потребують від студентів розвитку умінь щодо дослідницької діяльності, яка притаманна будь-якій юридичній професії. Тому в процесі викладання приділяється

увага подальшому розвитку когнітивних навичок в частині пошуку інформації, зокрема нормативно-правової, її аналізу, виявлення правових проблем, визначення можливих шляхів їх вирішення, складання необхідних документів для їх вирішення.

Пошук та вирішення правових проблем в процесі колективної роботи здійснюється на основі особистісно-орієнтованих (розвиваючих) технологій, які засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» дискусія кейс-технологія, проектна технологія і ін.).

Демонструється робота відповідних баз-даних, веб-сайтів, веб-порталів, роз'яснюються особливості формування пошукових запитів і налаштування пошукових фільтрів. Демонструються альтернативні шляхи пошуку інформації на веб-ресурсі. особливості виконання практичних завдань, пов'язаних із пошуком і збереженням інформації з бази даних у належному вигляді.

Звичайно буде забезпечуватись допомога в опануванні відповідних інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення проблемно-дослідницького характеру процесу навчання та активізації самостійної роботи студентів (електронні презентації власних есе та доповідей тощо).

6. Самостійна робота студента

До самостійної роботи студентів включається підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції та вивчення базової і додаткової літератури. Розв'язок кейсів та практичних задач, підготовка юридичних документів.

Рекомендований загальний час для підготовки до одного практичного заняття — 2 години (денна форма навчання) 5 годин (заочна форма навчання).

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Вивчення дисципліни базується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань на семінарські заняття, самостійної роботи здобувачів з використанням основного і додаткового матеріалу інформаційних джерел.

Правила відвідування занять

Відвідування лекцій та практичних занять не є обов'язковим.

У разі пропуску заняття продемонструвати знання теоретичного матеріалу і практичних завдань бажано на наступній парі (семінарському занятті), оскільки від розуміння попереднього матеріалу залежить якість засвоєння нових тем.

Форми роботи

Семінарське заняття складається з двох частин — відповіді на теоретичні питання і захисти практичних, ситуаційних завдань (вправ).

Орієнтовний обсяг доповіді здобувача на одне теоретичне питання — до 3 хв.

Орієнтовний обсяг доповіді під час захисту практичних завдань від 5 до 7 хв.

Під час захисту практичних завдань застосовуються такі форми: виступи з усними доповідями, виступи з презентаціями, усний звіт за результатом аналізу чи узагальнення аналітичних матеріалів, написання есе, презентація порівняльно-правового дослідження, дискусія, моделювання проблемних та практичних ситуацій і пошук вірних рішень, аналіз юридичних документів, судової практики, підготування проектів документів (заяв, скарг, договорів), усне опитування, тестування, модульна контрольна робота.

У дисципліні передбачено декілька ділових ігор та ситуаційних вправ (завдань).

Ситуаційна вправа - “Поняття і дефініції інформаційного права” передбачає пошук усіх дефініцій певних термінів з інформаційного законодавства — студент опановує роботу з БД “Термінологія законодавства”.

Ситуаційна вправа “Властивості інформації” — передбачає формування і характеристики різних аспектів інформації та обґрунтування підстав вибору того чи іншого критерію.

Ситуаційна вправа “Сформулювати петицію” — передбачає аналіз порталів розміщених петиції, аналіз відповідей на них (у разі опублікування), аналіз і класифікацію проблем, з яким звертаються громадяни, формулювання тексту петиції. Використання даної інформації для соціологічних досліджень.

Ситуаційна вправа “Строки надання відповіді на інформаційні запити та звернення за різними нормативно-правовими актами” — передбачає складання таблиці про законодавчі вимоги до запиту(звернення) та строків надання відповіді на інформаційні запити (звернення) відповідно до Законів України “Про доступ до публічної інформації”, “Про звернення громадян”.

Ситуаційна вправа “Сформулювати запит про доступ до публічної інформації” — передбачає вибір розпорядника публічної інформації, вибір даних, якими володіє розпорядник, формування запиту про доступ до публічної інформації.

Визнання результатів здобутих у неформальній освіті

У разі проходження дистанційних курсів/тренінгів можливе зарахування результатів навчання до поточного рейтингу, за умови надання викладачу курсу підтверджуючих документів.

Умови зарахування: у документі (чи на сайті курсу/тренінгу) є перелік тем, які дотичні до тематики курсу із зазначенням обсягу годин.

Дата сертифікату проходження курсу — календарний рік, у якому здійснюється викладання навчальної дисципліни.

Результат проходження дистанційного курсу 75% від можливого результату методики оцінювання курсу. Залежно від кількості прослуханих тем, складності виконуваних завдань до поточного рейтингу студента може бути зараховано від 7 до 10 балів.

Студент має надати результати практичних робіт (або зробити коротку доповідь про хід виконання цих робіт, та цікавих аспектів прослуханого курсу).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів. Для цього потрібно звернутись до викладача в письмовій формі та очікувати відповідного роз'яснення. Роз'яснення надається викладачем в усній формі у присутності заявника та старости групи.

Академічна доброчесність.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки.

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Денна форма навчання

№ З/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1	Доповіді на семінарських (опрацювання лекційного матеріалу, виконання ситуаційних вправ, тестування)	72	9	8	72
2	Модульна контрольна робота	28	28	1	28

Всього	100
--------	-----

Заочна форма навчання

№ З/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1	Виконання тестових, ситуаційних, творчих завдань	60	10	6	60
2	Домашня контрольна робота	40	40	1	40
	Всього				100

Теоретична частина включає в себе опрацювання студентами лекційного матеріалу та виступів з доповідями. Критерії оцінювання:

Ваговий бал	Критерій оцінювання
8-9	Здобувач виконав додаткові творчі завдання (проаналізував наукові джерела, додаткову літературу, продемонстрував уміння пошуку інформації у спеціалізованих БД, навички класифікації, систематизації дослідження, судову практику)
5-7	Здобувач опрацював матеріали лекцій вільно ним володіє, вірно відповідає на питання, підтримує дискусію.

Модульна контрольна робота

Ваговий бал	Критерій оцінювання
28	Виконується у формі тестових завдань

Домашня контрольна робота

Ваговий бал	Критерій оцінювання
40	Виконується у формі тестових завдань

Опис модульної (домашньої) контрольної роботи

Тестові завдання складені на підставі нормативно-правових актів, які вивчаються в межах курсу.

У тесті є такі види завдань:

3 однією правильною відповіддю.

Співвідношення понять (питання у формі таблиці, де студент має поєднати поняття та його дефініцію).

Вибір декількох правильних варіантів зі списку.

Заохочувальні бали*:

Ваговий бал	Вид роботи
10	підготування та опублікування тез доповіді, статті в науковому фаховому виданні за тематикою курсу (у співавторстві із викладачем)

*До рейтингу зараховується один із запропонованих видів заохочувальних балів, і не звільняє студента від обов'язку виконати умови допуску до заліку.

Календарний рубіжний контроль

Метою проведення календарного рубіжного контролю є виявлення якості виконання графіка освітнього процесу студентами.

Критерій	Перший	Другий
Термін	8-й тиждень	14-й тиждень
Умови отримання позитивного результату	10 балів	40 балів

Семестровий контроль

Можливість отримання оцінки “автоматом”: так, для студентів, які виконали умови допуску до заліку і мають рейтинг ≥ 60 балів.

Обов'язкові умови допуску до заліку
Виконання МКР
Поточний рейтинг $RD \geq 50$

Залік проходить за умовами жорсткого PCO (попередні бали анулюються).

Вид завдання	Бали
Он-лайн тестування	100

Тест складається з 25 завдань різної складності і змісту, оцінюється у 4 бали кожне $25 \cdot 4 = 100$

У тесті є такі види завдань:

З однією правильною відповіддю.

Співвідношення понять (питання у формі таблиці, де студент має поєднати поняття та його дефініцію).

Вибір декількох правильних варіантів зі списку.

Таблиця переведення рейтингових балів за університетською шкалою

Рейтингові бали	Оцінка за університетською шкалою
-----------------	-----------------------------------

95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

На написання залікового тестування відводиться 1 година (60 хвилин)

Тест включає питання сформовані виключно на статтях нормативно-правових актів, які вивчаються в межах курсу:

1. Закон України «Про інформацію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1992. – № 48. – ст. 650.
2. Закон України «Про захист персональних даних» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – ст. 481.
3. Закон України «Про доступ до публічної інформації» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – ст.314.
4. Закон України “Про звернення громадян” / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 47. - ст.256.
5. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні до 2015 року» / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 12, ст.102

Питання для підготовки до заліку:

1. Поняття та складові інформаційної сфери. Характеристика інформаційного процесу.
2. Інформація як об’єкт суспільних відносин.
3. Інформаційна інфраструктура та її склад.
4. Суб’єкти інформаційної інфраструктури, що забезпечують оборот інформації. Інституціональна система інформаційної сфери України.
5. Особливості термінологічної системи інформаційного права.
6. Базові терміни інформаційного права.
7. Співвідношення інформаційного права та інформаційного законодавства.
8. Система національного інформаційного законодавства.
9. Відкрита інформація.
10. Інформація з обмеженим доступом та її складові. Інформація обмеженого використання.
11. Право власності на інформацію
12. Загальні положення про публічну інформацію.
13. Порядок доступу до інформації.
14. Суб’єкти правовідносин у сфері доступу до публічної інформації.
15. Реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом
16. Конституційно-правове та цивільно-правове регулювання в інформаційній сфері.
17. Закон України «Про інформацію», структура, загальні положення.
18. Законодавчо визначені види інформації.
19. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію

20. Правовий режим масової інформації.
21. Положення міжнародного права та конституційні положення щодо обмеження права на інформацію.
22. Законодавчі акти, що регулюють діяльність видавництв та кінематографії.
23. Створення науково-технічної та статистичної інформації.
24. Правове регулювання бібліотечної діяльності.
25. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність музеїв та архівів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено к.ю.н., ст. викладач Марія ДУБНЯК

Ухвалено кафедрою інформаційного, господарського та адміністративного права (протокол № 16 від «01» червня 2023 р.)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 8 від «08» червня 2023 р.)